

een project van Stichting Voor de Werkplaats
Wouwstraat 52 | 3312 TR Dordrecht
info@hetvogelnest.org | www.hetvogelnest.org
www.nestcafe.nl | KvK 54717043

Briefing muurschildering: 'Elk vogeltje zingt zoals het gebekt is'

Ode aan volksdichter Jacob Cats in de volksbuurt Vogelbuurt Dordrecht

5 juni 2018

WAAROM?

Aanleiding

In een volksbuurt past volkskunst. Daarom willen we in het kader van 400 jaar Synode een ode brengen aan de volksdichter Jacob Cats in volksbuurt de Vogelbuurt in Dordrecht. Het project heet 'Elk vogeltje zingt zoals het gebekt is' en bestaat o.a. uit een muurschildering met de spreuk van Jacob Cats 'Elk vogeltje zingt zoals het gebekt is', andere spreuken/levenswijsheden van Jacobs Cats en bewoners in de openbare ruimte (bijvoorbeeld op ramen, op stoepen of ...) en voorlezen uit Jacob Cats i.s.m. Stichting Voorlezen. Deze briefing gaat specifiek over het realiseren van een muurschildering op de kopgevel van de hoek Halmaheiraplein/Aalscholverstraat in Dordrecht.

Over 400 jaar Synode

In 2018 is het 400 jaar geleden dat Dordrecht voor 180 dagen het centrum van Europa was. Meer dan 100 predikanten, professoren en politici kwamen in Dordrecht bijeen tijdens de Synode van Dordt. Van 13 november 2018 t/m 9 mei 2019 viert de stad Dordrecht deze gebeurtenis met diverse evenementen.

De Synode van Dordt was een vergadering van 180 dagen (van 13 november 1618 t/m 9 mei 1619) over het conflict tussen de remonstranten en de contra-remonstranten waarbij de Europese calvinistische familie bijna compleet aanwezig was. Belangrijke uitkomsten: de remonstranten werden uit de vergadering gezet en richtten hun eigen kerkstroming op, het vertalen van de Bijbel in Nederlandse standaardtaal en de rol die het calvinisme en de kerk kreeg in de samenleving.

Over Jacob Cats

De dichter, politicus en jurist Jacob Cats leefde 400 jaar geleden (1577-1660), waarvan van 1623-1636 in Dordrecht. Zijn gedichten met diverse levenslessen/spreuken, vaak geïllustreerd door Adriaan van de Venne, zijn van grote invloed geweest op de Nederlandse identiteit en taal toen en nu. Zo hadden de 17^e eeuwers naast de Statenbijbel meestal het boek 'Sinne- en Minnebeelden' (1618) of 'Alle de wercken van Jacob Cats' (1655) in huis. Bekende spreuken daaruit zijn 'Al is de leugen wonder snel, de waarheid achterhaalt ze wel' of 'Het beste stuck huysraet is een goet wijf' of 'Elk vogeltje zingt zoals het gebekt is'. Hoogstaande dichtkunst maakte hij niet, eerder volkskunst. Zijn moralistische lessen verpakte hij in toegankelijke taal en rijm. Hij was behalve bij de culturele elite populair in brede lagen van de bevolking.

Over de Vogelbuurt en Broedplaats Het Vogelnest

De Vogelbuurt in Dordrecht heeft voor een deel de kenmerken van een doorsnee volksbuurt. Een volksbuurt is van oudsher een buurt waar het 'gewone volk' woonde/woont, meestal een arbeidersbevolking. De bebouwing van een 'volksbuurt' bestond uit eenvoudige, kleine woningen. In de Vogelbuurt zijn dat 512 kleine portiekwoningen en 284 rijtjeshuizen gebouwd in de jaren 50 van de vorige eeuw. Een deel van de portiekwoningen wordt de komende jaren gesloopt en vervangen door nieuwbouw rijtjeshuizen. Broedplaats Het Vogelnest doet hier sinds augustus 2016 een buurtproject met mobiele buurtkamer, diverse muurschilderingen en activiteiten om ontmoeten, delen en creëren te bevorderen.

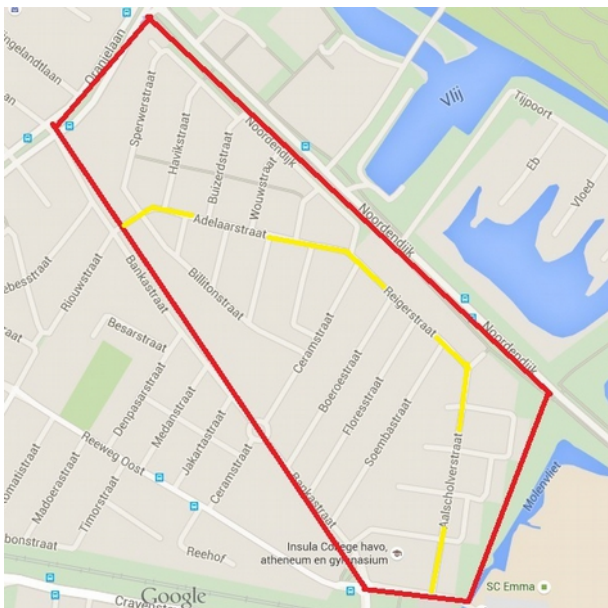
Doelen van project Elk vogeltje zingt zoals het gebekt is

1. de invloed van de levenslessen/spreuken van Jacob Cats op de Nederlandse taal zichtbaar maken in woord en beeld in de Vogelbuurt;
2. de levenswijsheden/tegelwijsheden van de bewoners uit de Vogelbuurt in relatie tot die van Jacob Cats in woord en beeld zichtbaar maken;

3. de Vogelbuurt positief en creatief op de kaart van Dordrecht zetten door samenwerking met Dordtse cultuurinstellingen en creatieven (Bibliotheek Aanzet, Dordrechts Museum, Dordtse kunstenaars, creatieven e.d.).

WAAR?

De Vogelbuurt ligt tussen de Bankastraat, Oranjelaan, Noordendijk en Molenvliet. Het is een goed bereikbare woonbuurt met veel groen aan de randen en met redelijk goede voorzieningen. De buurt ligt op 10 minuten fietsen vanaf het station, ligt nabij de oude binnenstad en diverse culturele voorzieningen (Energiehuis, schouwburg Kunstmin, Villa Augustus, bioscoop Kinopolis). De buurt heeft een typische vijftiger jaren stedenbouwkundige structuur en bouwstijl, met een groot percentage verouderde portiekwoningen en (goedkope) eengezinswoningen. In de Vogelbuurt staan 1127 woningen, waarvan 996 in eigendom van Woonbron. Dit zijn 512 portiekwoningen en 284 eengezinswoningen. 131 woningen zijn particulier bezit.

Vogelbuurt met hoofdstraat van de wijk in geel

Vogelkunst Bob Struijk

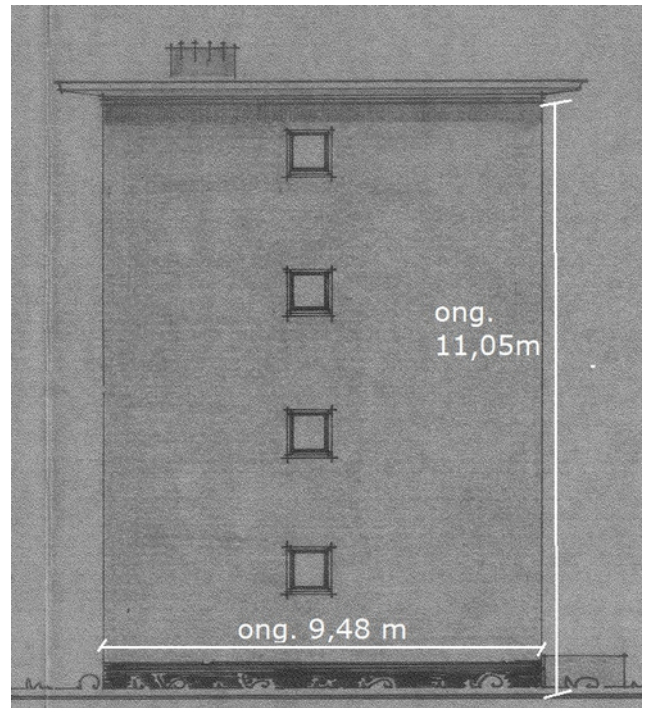

Entree van de wijk: Aalscholverstraat-Halmaheiraplein. Inmiddels grondig gerenoveerd aan de buitenzijde met een nieuwe laag verf en zullen niet gesloopt worden.

Lees voor de kopgevels 2 t/m 5 de aparte briefing via <https://hetvogelnest.org/vogelkunst/>

Afmetingen flat Halmaheiraplein

WAT?

Concept

Het concept van het kunstproject is:

- Adelaarstraat, Aalscholverstraat = kunststraat. Op bijna alle kopgevels van de portiekflats komt een muurschildering. VVE Reigerstraat heeft helaas besloten niet mee te doen met de flats in de Reigerstraat.
- de spreuk 'Elk vogeltje zingt zoals het gebekt is' van Jacob Cats wordt verbeeld op de kopgevel en is ook als tekst goed te lezen;
- de kunst doet iets met de kleurstelling en architectuur van de portiekflats;
- zowel professionele als amateur kunstenaars kunnen meedoen;
- alleen kunstenaars/ creatieven uit de Drechtsteden kunnen meedoen, bij voorkeur ook twee kunstenaars uit de Vogelbuurt. Er kan een uitzondering zijn voor 1 of 2 kunstenaars uit de regio van de Drechtsteden (bv. Rotterdam, Breda). De artistieke kwaliteit is leidend.
- Het is een pré als de kunstenaar/ creatief op een actieve manier bewoners bij zijn/haar kunst betreft zodat een community-art ontstaat. Denk bij meedoen aan ontwerp, uitvoering, elementen van bewoners in het ontwerp verwerken etc.

HOE?

Uitvoering

Eigenaar Woonbron heeft gezorgd dat de kopgevel van deze portiekflats weer spik en span is met nieuwe lagen verf via hun schildersbedrijf. Daarover organiseert Broedplaats Het Vogelnest nieuwe kunst waarbij bij voorkeur nog een deel van de ondergrondkleur zichtbaar blijft. De verf is uv-bestendig. Daarmee zou de kleurechtheid 7 jaar goed moeten blijven.

De kunstenaar dient zijn/haar ontwerp zelf op de betreffende gevel te schilderen of daar iemand voor in te huren.

Selectie kunstenaar

Kunstenaars en creatieven uit de Drechtsteden (met eventuele uitzondering voor 1 of 2 kunstenaars uit de regio zoals Rotterdam en Breda, artistieke kwaliteit is leidend) kunnen een schetsontwerp indienen voor de vijf kopgevels. Ook zal er bekeken worden of reeds ingediende ontwerpen uit de vorige fase uitvoering verdienen. Kunstenaars die al een muurschildering in de Vogelbuurt gerealiseerd hebben zijn niet uitgesloten van deelname, maar voorkeur is wel om nieuwe kunstenaars een podium te bieden. Een selectiecommissie kiest de definitieve kunstenaars. De commissie bestaat uit 2 a 3 bewoners/ondernemers uit de Vogelbuurt, Woonbron, ntb kunstkenner en Ifor Schrauwen en Lotti Hesper van Het Vogelnest. Door de vraag voor een schetsontwerp Drechtsteden breed te trekken in plaats van meteen één kunstenaar aan te wijzen, bevordert het project dat meer mensen positief en creatief betrokken raken bij de Vogelbuurt.

Selectiecriteria

- de kunst doet in woord en beeld iets met de Jacob Cats' spreuk 'Elk vogeltje zingt zoals het gebekt is';
- de kunst doet iets met de kleurstelling en architectuur van deze portiekflat;
- alleen kunstenaars/creatieven uit de Drechtsteden kunnen meedoen. Er kan een uitzondering zijn voor 1 of 2 kunstenaars uit de regio van de Drechtsteden (bv. Rotterdam, Breda). De artistieke kwaliteit is leidend.
- op de flat blijft bij voorkeur een deel van de crème witte achtergrond zichtbaar;
- artistieke kwaliteit;
- uitvoerbaarheid.

Embleem bij spreuk van Jacob Cats: Elk vogeltje zingt zoals het gebekt is. Origineel zit waarschijnlijk in collectie Dordrechts Museum

In te dienen stukken:

- artist impression van de betreffende gevel en naam straat van gekozen gevel
- toelichting schetsontwerp (maximaal 200 woorden)
- CV

Budget kopgevel 1 Synode 400 muurschildering

- honorarium ontwerp € 1000,- ex btw
- honorarium uitvoering € 1000,- ex btw
- verf en een hoogwerker wordt geregeld en bekostigd door Het Vogelnest. De kunstenaars dienen zelf kwasten, rollers, afdekplastic e.d. te betalen.

Definitief ontwerp

De gekozen kunstenaar wordt gevraagd een definitief getekend of digitaal ontwerp te maken. Binnen deze opdracht wordt onder finaal getekend of digitaal ontwerp verstaan het aanleveren van het volgende:

- een print of schets op minimaal A3 formaat.
- de print heeft voldoende pixeldichtheid, het beeld is scherp en helder van kleur.

In beide gevallen biedt het beeld een blik op het eindresultaat.

Het Vogelnest en de selectiecommissie kunnen een verzoek doen tot aanpassingen in het ontwerp. Bijvoorbeeld omdat wij de ervaring hebben dat sommige ideeën minder goed werken dan andere. Denk aan het toepassen van een andere achtergrondkleur. Natuurlijk gaat dit in overleg met de kunstenaar. Als je meedoet ga je ermee akkoord dat je je ontwerp aanpast wanneer daar volgens Het Vogelnest, binnen redelijkheid, aanleiding voor is.

Communicatie

De communicatie wordt geregeld via persberichten, onze website en social media. Daarnaast krijgt het kunstwerk een naambord met meer info over de kunst en de partners die dat kunstwerk hebben mogelijk gemaakt.

WIE?**Doelgroep**

De doelgroepen van het project zijn:

- buurtbewoners en -ondernemers uit de Vogelbuurt
- kunstenaars & creatieven uit de Drechtsteden
- andere betrokkenen/belanghebbenden uit de buurt als: Gemeente Dordrecht, woningcorporatie Woonbron, kunst- en cultuurinstellingen, scholen

Partners

Stichting Voor de Werkplaats

www.hetvogelnest.org | www.nestcafe.nl

Broedplaats Het Vogelnest is een project van Stichting Voor de Werkplaats en gaat over ontmoeten, delen en creëren in de Vogelbuurt. De doelen zijn:

- een positief imago van de Vogelbuurt
- versterken van saamhorigheid in de wijk
- een permanente buurtkamer voor en door de Vogelbuurt in 2020
- mooier en creatiever maken van de buurt door ideeën en talenten van bewoners in te zetten

Dit doet de broedplaats met zes sloopwoningen die Woonbron om niet beschikbaar stelt. De locatie van de sloopwoningen wisselt steeds, omdat Woonbron gefaseerd de flats zal slopen. Vijf van de zes woningen worden bewoond, als tegenprestatie zet elke bewoner zich wekelijks in voor de buurt. Denk aan moestuinieren, bijles geven, doe-het-zelf-naaicafe, moedergroep, klaverjassen, met restgroenten van de markt samen koken. Daarnaast is één woning de buurtkamer en is sinds april 2018 de koffiebar Nestcafé geopend in een stoere container op een braakliggend stuk grond aan het Vogelplein.

Woonbron

www.woonbron.nl

Woonbron is een wooncorporatie met 45.000 woningen en 4.000 overige vastgoedeenheden in Rotterdam, Spijkenisse, Delft en Dordrecht. Wonen is een basisbehoefte. Zij zorgen voor goed en betaalbaar wonen voor huishoudens met een smalle beurs. Kwetsbare mensen kunnen op ons rekenen.

Cultureel ondernemer Lotti Hesper

www.lottihesper.nl

In 2007 begon Lotti Hesper in Delft met 'Kunztwerketalagetochten', raamkunst in de Kromstraat. Inmiddels zijn er meer dan 25 plekken mooi gemaakt, vooral in Delft, Delfshaven en Dordrecht. Van brievenbussen met foto's van vroeger tot een kunststraat met muurschilderingen van tien bij tien meter in de Vogelbuurt in Dordrecht. En van wisselende expositie op schuttingdelen van Bram's frietbakker tot tien gevellijsten met thema trots in Delfshaven. Dit alles in samenwerking met bewoners, ondernemers, woningcorporaties, gemeentes, lokale stichtingen en fondsen. Ideeën, talenten en trots van bewoners zijn belangrijke ingrediënten voor haar projecten. Ze woont sinds 2013 in Dordrecht.

Kunstenaars

ntb

WANNEER?

Wat?	Wanneer?
Deadline indienen voorstellen door kunstenaars en creatieven	Uiterlijk 30 juni 2018 24 uur
Selectie	Week van 2 juli 2018
Uitwerken ontwerpen & vakantie	juli, augustus 2018
Uitvoering: 5 muurschilderingen	september 2018
Oplevering / officiële opening	oktober/november 2018

ALGEMENE VOORWAARDEN

Beschikbaarheid van de inzendingen en het winnende ontwerp

Alle inzendingen blijven na de wedstrijd gedurende een half jaar ter beschikking van Het Vogelnest. De inzendingen worden alleen gebruikt om over de resultaten en het verloop van het project te communiceren. Voor zover Het Vogelnest publiciteit wil geven aan de resultaten van de wedstrijd, heeft zij de bevoegdheid gedurende deze termijn de inzendingen te publiceren of te exposeren, zonder de deelnemers daartoe vergoeding schuldig te zijn. De winnende ontwerpers stellen hun bestanden voor onbepaalde termijn en volledig ter beschikking aan Het Vogelnest, zodat deze de ontwerpen kan gebruiken op alle communicatiemiddelen die zij geschikt acht, ook buiten de eerder geformuleerde on- en offline toepassingen. Denk hierbij aan kalenders, ansichtkaarten, routeboekje en andere communicatieuitingen.

Planning

Het Vogelnest behoudt zich het recht voor om winnaars in staat te stellen hun ontwerp binnen twee weken aan te passen naar een uitvoerbaar ontwerp. Winnaars die zich niet aan de planning houden kunnen worden uitgesloten van deelname. Het Vogelnest kan in dat geval de vergoeding terugvorderen. Dit geldt ook voor winnaars die zich niet houden aan de gestelde productietermijn voor het ontwerp.

Communicatie

Het is deelnemers, juryleden en andere partijen die bij de uitvraag betrokken zijn niet toegestaan in de publiciteit te treden over het verloop en de uitslag van de uitvraag, voordat Het Vogelnest dit gedaan heeft.

Staken

Het Vogelnest behoudt zich het recht voor te allen tijde de uitvraag geheel of gedeeltelijk te staken of op te schorten, zonder dat daartoe een verplichting tot kostenvergoeding aan de inzenders ontstaat.

Dit is omdat er zich situaties kunnen voordoen waarover wij geen controle hebben. Budgetten kunnen vervallen of het weer is te slecht om aan de lijsten te werken om maar twee voorbeelden te noemen. Met indienen op de uitvraag verklaren de deelnemers zich onvoorwaardelijk akkoord met alle voorwaarden en bepalingen.

Het Vogelnest mag ten alle tijde besluiten het gebruik van het gekozen ontwerp te staken, en is daarvoor geen verantwoording of financiële tegemoetkoming schuldig aan de winnaar.

CONTACTGEGEVENS

Broedplaats Het Vogelnest

Buurtkamer: Wouwstraat 52 | 3312 TR Dordrecht | www.hetvogelnest.org

Projectleider Vogelkunst: Lotti Hesper 06-4421 5656 & post@lottihesper.nl